

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : E-69602026-610-00127323082 - 127811281
Konu : Soru Önergesi (7/48235)

22.10.2026
7148235 G12

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 02.09.2026 tarihli ve E.43452547-120.07.04-1930604 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Denizli Milletvekili Sayın Yasin ÖZTÜRK tarafından verilen 7/48235 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.
Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Ömer BOLAT
Bakan

Ek: Soru Önergesi Cevabı (2 Sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: BF1379AC-E68C-43E8-92F2-A11F9F1CB6EC

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Adres: Üniversiteler Mah. Dumlupınar Cad. No:151 Çankaya/ANKARA

Telefon No: (0312) 449 13 37 Faks No: (0312) 449 1341

e-Posta: stratejisoruonergeleri@ticaret.gov.tr

İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr

KEP Adresi: stratejigelistirmebakanligi@gtb.hs01.kep.tr

Ayrıntılı bilgi için:

DİLEK GÜNGÖR

Şef

Telefon No: (0312) 449 13 37

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Denizli Milletvekili Sayın Yasin ÖZTÜRK'e Ait 7/48235 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-60) Bakanlığımızca kaçakçılık suçlarıyla ve yasa dışı faaliyetlere karşı yürütülen mücadele kapsamında; 2023 yılında 23 milyar 73 milyon 790 bin TL değerinde, 2024 yılında 55 milyar 178 milyon 970 bin TL değerinde, 2025 yılında 98 milyar 554 milyon 384 bin TL değerinde, 2026 yılının ilk sekiz aylık döneminde ise 81 milyar 970 milyon 666 bin TL değerinde kaçak ticari eşya ve uyuşturucu madde ele geçirilmiştir.

Bilindiği üzere, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 17'nci maddesinde kaçakçılığı önleme, izleme ve araştırmakla görevli olan birimler düzenlenmekte olup, bu doğrultuda mülki amirler, gümrük personeli ile Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına bağlı personel anılan Kanun kapsamında yaptırım altına alınan fiilleri önleme, izleme ve araştırma görevini üstlenmektedir. Bununla birlikte, kaçak ürün satışından elde edilen suç gelirlerine yönelik mali soruşturma, 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanuna göre bu tür suçları araştırma yetkisi Hazine ve Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığının uhdesindedir.

Bakanlığımızca riskli bulunan araç ve eşyaların yurt içinde kalma sürelerinin ve izlediği rotaların takibinin sağlandığı, anomali tespitine imkân veren yapay zekâ destekli programlar kullanılmaktadır. Kaçakçılıkla mücadele faaliyetlerinin risk tabanlı ve istihbarat esaslı yürütülmesi amacıyla fiziki altyapı ve teknik imkânların yanı sıra bilişim ve yazılım altyapısının geliştirilmesine de önem verilmekte ve bu alandaki yatırımlar artırılmaktadır. Halihazırda gümrük sahalarında 85 adet Araç ve Konteyner Tarama Sistemi aktif olarak kullanılmaktadır. Ekonomik ömrünü tamamlayan mevcut sistemlerin yeni nesil cihazlarla yenilenmesine yönelik projeler kapsamında, işlem hacmi yüksek olan gümrük sahalarında sistemlerin yenilenmesi sağlanmış ve teknik cihaz kapasitesi güçlendirilmiştir.

Gümrük Muhafaza Kaçakçılık ve İstihbarat Müdürlüklerimizce yürütülen soruşturmalarda, organize suç örgütü bağlantısının başlangıç aşamasında tespit edilmesi halinde, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan *"Bu Kanunda tanımlanan suçların (...), bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, verilecek ceza iki kat artırılır."* hükmü uyarınca işlem tesis edilmektedir. Ancak, soruşturmanın derinleştirilmesi veya dosyaya sonradan eklenen deliller neticesinde suç örgütü bağlantısı sonradan tespit edilen dosyalar, adli makamlarca diğer adli kolluk birimlerine devredilebilmektedir. Bu itibarla, bahse konu soruşturmaların yekununa ilişkin istatistiki verilerin adli mercilerden temin edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Öte yandan, Bakanlığımıza intikal eden ihbar ve şikayetlerin niteliğine göre, somut bilgi ve belgelere dayanması halinde konunun tüm yönleriyle incelenip soruşturulmasını teminen, Ticaret Müfettişlerince yürütülen inceleme ve soruşturmalar sonucunda gerekli idari/disiplin işlemleri yerine getirilmektedir.

Diğer taraftan, 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun Ek 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi uyarınca, elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı (ETAHS) aracılık hizmeti sunduğu satıcının tanıtıcı bilgilerini doğrulamakla yükümlüdür, bilgileri doğrulanmayan satıcıya aracılık hizmeti sunulamaz. Farklı mağaza adları kullanılması, satıcının vergi kimlik numarası, Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS) numarası veya Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası gibi ayırt edici bilgiler üzerinden kimliğinin tespitine engel değildir.

Ülkemizde ürün güvenliğine ilişkin düzenlemelerin çerçevesini ve dayanağını 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu oluşturmaktadır. Kanun kapsamında,

Ülkemiz piyasasına arz edilecek her ürünün güvenli ve ilgili mevzuatına uygun olması gerekmektedir. Yürütülen ithalatta ürün güvenliği denetimleri, Gümrük Yönetmeliğinin 181'inci maddesinin dördüncü fıkrası çerçevesinde gümrük beyannamesinin tescili öncesinde yapılmaktadır. Söz konusu denetimler Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS) zerinden tamamen elektronik ortamda yapılan başvurular aracılığıyla yürütülmekte olup, bahse konu başvurular belirli parametreler doğrultusunda risk değerlendirmesine tabi olarak denetime yönlendirilebilmektedir.

7223 sayılı Kanunun geri çağırma ile ilgili hükümlerine bakıldığında, risk taşıyan ürünle ilgili alınan önlemlerin riskin ortadan kaldırılmasında yetersiz kalması durumunda iktisadi işletmeci, kendiliğinden veya yetkili kuruluşun talebi üzerine ürünü geri çağırılmaktadır. Ürünün geri çağırılması ile ilgili tüm masraflar geri çağırma işlemini yapan işletmeci tarafından üstlenilirken, nihai kullanıcının ürünü zamanında ve kolaylıkla teslim edebilmesi için gerekli koşullar sağlanmak zorundadır. Bununla birlikte, bir ürünün uygunsuz olduğunun tespit edilmesi hlinde, tüketicilerin ve kamuoyunun etkin bir şekilde bilgilendirilmesi amacıyla gerekli duyurular, Güvensiz rn Bilgi Sistemi (GBİS), ilgili işletmenin internet sitesi ve Basın İlan Kurumu aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Öte yandan, yetkili kuruluşlar, iktisadi işletmecilerin duyuruyu veya duyuru şeklini uygun bulmaz veya yetersiz görürse, duyurunun daha uygun bir şekilde ve yöntemlerle tekrar edilmesini talep edebilirler.

Öte yandan, 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'da yer alan "Ayıplı mal" tanımına göre, sahte ve/veya taklit olarak nitelendirilen ürünler de ayıplı mal olarak değerlendirilmektedir. Aracı hizmet sağlayıcılarının ayıplı ürünlerdeki seçimlik haklardaki sorumluluğunu düzenleyen kanun maddesinin ilgili kısmının Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilmesi üzerine, söz konusu düzenlemenin Mart 2027'de yürürlüğe gireceği göz önünde bulundurulurken, aracı hizmet sağlayıcıların satılan malın ayıplı olması halindeki sorumluluğunu belirleyen yasal düzenlemelerin hayata geçirilmesi için hazırlık çalışmaları sürdürülmektedir.

Soru nergesinde ifade edilen "diğital ürün pasaportu" sistemi ile Avrupa Birliği'nde yayımlanan (AB) 2024/1781 sayılı Sürdürülebilir rnler için evreye Duyarlı Tasarım Gereklilikleri Tüzüğü kapsamında oluşturulan Diğital rn Pasaportu (DPP) sistemi kastedildiği değerlendirilmektedir.

DPP mekanizması, esasen ürünlerin sürdürülebilirliğini desteklemek, döngüselliği teşvik etmek ve yasal uyumluluğu güçlendirmek ve kolaylaştırmak için ilgili bilgileri depolayacak ürünler, bileşenler ve malzemeleri bir araya getiren diğital bir veri kümesi olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda belirlenecek performans ve bilgi gereklilikleri, ürün grubuna bağlı olarak; ürünün güvenliği, menşei, malzemeleri, onarılabilirliği, çevresel performansı, yeniden kullanımı ve geri dönüşümü gibi konularla ilgili bilgileri içerebilmektedir.

Hali hazırda AB'deki DPP gelişmelerine bakıldığında, seçilen ürün gruplarında kademeli olarak uygulamaya konulacağı görülmekte, gerekliliklerin ilk uygulanacağı sektörler arasında ise belirli batarya türleri yer alırken, tekstil, demir-elik ve inşaat ürünleri gibi diğer ürün gruplarının da zaman içerisinde DPP düzenlemelerine konu olması planlanmaktadır.

Bu bakımdan, DPP sistemi ile elde edilmek istenen faydanın, doğrudan sahte ürünlerin tespit edilmesi ve piyasada dolaşımının önüne geçilmesi olmadığı anlaşılmakla beraber, DPP ile tedarik süreçlerinin şeffaf ve izlenebilir olması sağlanacak ve rnlerin Pazar'daki takibi kolaylaşacaktır. Bu sebeple, tam anlamıyla uygulamaya girmiş, ürün gruplarına özel yayımlanan DPP hükümlerinin sahtecilikle mücadele çalışmalarına fayda sağlaması beklenmektedir.

Ancak, DPP sistemi Avrupa Parlamentosu ve Konseyi tarafından Avrupa Birliği içerisinde kabul edilmiş ve henüz test ortamında ve yalnızca belli ürün gruplarına yönelik olarak uygulamaya açılmış, sınırlı ve yeni bir mekanizmadır. Ülkemizde ise yukarıda bahsedilen çerçevede ulusal bir DPP sistemi bulunmamakta, AB ile aramızda bulunan Gümrük Birliği kapsamındaki teknik mevzuatın uyumlaştırılması sorumluluğumuz kapsamında, ülkemiz ticari çıkarları doğrultusunda DPP sisteminin iç hukuka uyarlanması ile ilgili senaryolar değerlendirilmektedir.